

Aktuality z Evropské unie od Stálého zastoupení ČAK v Bruselu

(duben 2025)

Komise navrhuje aktualizaci pravidel o digitálních dokladech a silničním provozu

V zájmu lepší bezpečnosti silničního provozu a kvality ovzduší v celé EU navrhla Komise dne 24. dubna komplexní revizi pravidel EU pro bezpečnost silničního provozu a registraci vozidel. Nová pravidla zohlední rostoucí přítomnost elektrických vozidel a přizpůsobí se nově vznikajícím technologiím. Zavedou posílené kontroly, včetně pravidelných technických kontrol elektrických vozidel a pokročilých systémů pomoci řidičům, každoročních kontrol starších osobních automobilů a dodávek a pokročilých metod testování emisí s cílem odhalit vozidla s vysokými emisemi a snížit znečištění jemnými částicemi. Kromě toho Komise navrhuje zavést digitální registraci vozidel a certifikáty o pravidelných zkouškách, zjednodušit přeshraniční sdílení údajů a chránit občany před podvodnými činnostmi, jako je nedovolená manipulace s počítadly ujetých kilometrů. Pravidelné technické kontroly budou rovněž usnadněny pro osoby, které dočasně pobývají v jiné zemi EU. Za tímto účelem Komise navrhuje revizi tří směrnic: o pravidelných technických prohlídkách (PTI) vozidel, registračních dokladech vozidel a silničních kontrolách (RSI) užitkových vozidel.

Dnešní návrhy opatření zahrnují následující: přizpůsobení zkoušek novým vozidlům: Pravidelné technické kontroly elektrických vozidel a nové zkoušky elektronických bezpečnostních systémů, včetně testování integrity softwaru systémů souvisejících s bezpečností a emisemi; zjišťování vozidel s vysokými emisemi, včetně vozidel, s nimiž bylo manipulováno, pomocí pokročilých metod pro ultrajemné částice a Nox; zaznamenávání údajů počítadel ujetých kilometrů do vnitrostátních databází za účelem přeshraniční výměny historie počítadel ujetých kilometrů; roční kontroly pro automobily a dodávky starší deseti let; vydávání elektronických osvědčení o registraci vozidel a pravidelných technických prohlídkách a výměna údajů prostřednictvím společné platformy za účelem zjednodušení administrativních postupů; vzájemné uznávání osvědčení o pravidelných technických prohlídkách: Zajištění přeshraničního uznávání pravidelných technických prohlídek automobilů prováděných v jiném členském státě po dobu šesti měsíců. Návrhy nyní projedná Evropský parlament a Rada v rámci řádného legislativního postupu.

Více informací je k dispozici v angličtině zde:
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_25_1084

Komise rozhodla, že společnosti Apple a Meta porušují akt o digitálních trzích

Evropská komise dne 23. dubna rozhodla, že společnost Apple porušila svou povinnost bojovat proti řízení podle aktu o digitálních trzích (DMA) a že společnost Meta porušila povinnost společnosti DMA poskytnout spotřebitelům možnost volby služby, která využívá méně jejich osobních údajů. Komise proto uložila společností Apple pokutu ve výši 500 milionů EUR a Meta pokutu ve výši 200 milionů EUR. Obě rozhodnutí jsou výsledkem rozsáhlého dialogu s dotčenými společnostmi, který jim umožňuje podrobně prezentovat své názory a argumenty.

Podle nařízení o digitálních trzích by vývojáři aplikací distribuující své aplikace prostřednictvím App Storu společnosti Apple měli mít možnost bezplatně informovat zákazníky o alternativních nabídkách mimo App Store, nasměrovat je k těmto nabídkám a umožnit jim nakupovat. Komise zjistila, že společnost Apple tuto povinnost neplní. Vzhledem k řadě omezení uložených společnostmi Apple nemohou vývojáři aplikací plně využívat výhod alternativních distribučních kanálů mimo App Store. Stejně tak spotřebitelé nemohou plně těžit z alternativních a levnějších nabídek, protože společnost Apple brání vývojářům aplikací v přímém informování spotřebitelů o těchto nabídkách. Společnost neprokázala, že tato omezení jsou objektivně nezbytná a přiměřená. V rámci dnešního rozhodnutí Komise nařídila společnosti Apple, aby odstranila technická a obchodní omezení týkající se řízení a aby se v budoucnu zdržela pokračování chování, které není v souladu s právními předpisy, což zahrnuje přijetí chování s rovnocenným cílem nebo účinkem. Pokuta uložená společnosti Apple zohledňuje závažnost a dobu trvání porušení.

Podle aktu o digitálních trzích musí strážci požádat uživatele o souhlas s kombinací jejich osobních údajů mezi službami. Uživatelé, kteří nesouhlasí, musí mít přístup k méně personalizované, ale rovnocenné alternativě. V listopadu 2023 společnost Meta zavedla binární reklamní model „Souhlas nebo platba“. Podle tohoto modelu měli uživatelé Facebooku a Instagramu v EU na výběr mezi souhlasem s kombinací osobních údajů pro personalizovanou reklamu nebo placením měsíčního předplatného za službu bez reklam. Komise zjistila, že tento model není v souladu s aktem o digitálních trzích, neboť uživatelům neposkytl požadovanou konkrétní možnost zvolit si službu, která využívá méně jejich osobních údajů, ale je jinak rovnocenná službě „personalizované reklamy“. Model společnosti Meta také neumožnil uživatelům uplatnit své právo na svobodný souhlas s kombinací jejich osobních údajů. V listopadu 2024 společnost Meta po četných výměnách s Komisí zavedla další verzi bezplatného modelu personalizované reklamy, která nabízí novou možnost, která údajně využívá méně osobních údajů k zobrazování reklam. Komise v

současné době tuto novou možnost posuzuje a pokračuje v dialogu se společností Meta a žádá ji, aby poskytla důkazy o dopadu, který má tento nový model reklamy v praxi. Aniž je dotčeno toto probíhající posouzení, dnešní rozhodnutí, kterým se konstatuje nesoulad, se týká období, během něhož byla koncovým uživatelům v EU nabídnuta binární možnost „souhlas nebo platba“ pouze mezi březnem 2024, kdy se povinnosti týkající se aktu o digitálních trzích staly právně závaznými, a listopadem 2024, kdy byl zaveden nový model reklamy společnosti Meta.

Komise dnes rovněž zjistila, že internetová zprostředkovatelská služba společnosti Meta Facebook Marketplace by již neměla být v rámci aktu o digitálních trzích označena. Rozhodnutí navazuje na žádost společnosti Meta ze dne 5. března 2024 o přehodnocení označení Marketplace. Po pečlivém posouzení argumentů společnosti Meta a v důsledku dodatečných donucovacích a pokračujících monitorovacích opatření společnosti Meta s cílem bojovat proti využívání platformy Marketplace mezi podniky a spotřebiteli Komise zjistila, že platforma Marketplace měla v roce 2024 méně než 10 000 podnikatelských uživatelů. Společnost Meta proto již nesplňuje příslušnou prahovou hodnotu, což vede k domněnce, že Marketplace je důležitou bránou pro podnikatelské uživatele k oslovení koncových uživatelů. Společnosti Apple a Meta jsou povinny splnit rozhodnutí Komise do 60 dnů, jinak jim hrozí penále. Komise pokračuje ve spolupráci se společnostmi Apple a Meta s cílem zajistit dodržování rozhodnutí Komise a aktu o digitálních trzích obecně.

Více informací je k dispozici v angličtině zde: https://digital-markets-act.ec.europa.eu/index_en

Komise zavádí plán na podporu oběhových a účinných výrobků v EU

Evropská komise dne 16. dubna přijala pracovní plán na období 2025–2030 pro nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků a nařízení o označování energetickými štítky. Plán obsahuje seznam výrobků, které by měly být upřednostněny při zavádění požadavků na ekodesign a označování energetickými štítky v příštích pěti letech. To podpoří udržitelné, opravitelné, oběhové a energeticky účinné výrobky v celé Evropě v souladu s dohodou pro čistý průmysl a kompasem pro konkurenceschopnost. Prioritními výrobky pro požadavky na ekodesign a označování energetickými štítky jsou ocel a hliník, textilie (se zaměřením na oděvy), nábytek, pneumatiky a matrace. Ty byly vybrány na základě jejich potenciálu dosáhnout oběhového hospodářství. Harmonizované požadavky na udržitelnost výrobků na úrovni EU posílí jednotný trh, zabrání překážkám obchodu, zlepší rovné podmínky, sníží administrativní zátěž a posílí globální konkurenceschopnost podniků nabízejících udržitelné výrobky.

Kromě toho Komise zavede horizontální opatření týkající se požadavků na opravitelnost výrobků, jako je spotřební elektronika a malé domácí spotřebiče. To bude zahrnovat zavedení bodového hodnocení opravitelnosti u výrobků s největším potenciálem a požadavky na recyklovatelnost elektrických a elektronických zařízení. Výběr produktů zahrnutých do tohoto pracovního plánu je založen na inkluzivním procesu se zúčastněnými stranami a odráží příspěvky zúčastněných stran i členských států. Vychází z důkladné technické analýzy a kritérií souvisejících zejména s cíli EU v oblasti klimatu, životního prostředí a energetické účinnosti, jakož i z rozsáhlého konzultačního procesu, mimo jiné prostřednictvím fóra o ekodesignu.

Pokud jde o některé výrobky spojené se spotřebou energie, měly by pokračovat probíhající práce podle směrnice o ekodesignu a příslušné požadavky budou přijaty nejpozději do 31. prosince 2026.

Více informací je k dispozici v angličtině zde: https://environment.ec.europa.eu/document/5f7ff5e2-ebe9-4bd4-a139-db881bd6398f_en

Akční plán Komise pro kontinent umělé inteligence

Komise dne 9. dubna spustila akční plán pro kontinent umělé inteligence, jehož cílem je stát se světovým lídrem v oblasti umělé inteligence (AI). Akční plán pro kontinent umělé inteligence posílí inovační schopnosti Evropské unie v oblasti umělé inteligence prostřednictvím opatření a politik týkajících se pěti klíčových pilířů:

Evropská komise posílí infrastrukturu pro umělou inteligenci (AI) a superpočítače prostřednictvím sítě tzv. továren na AI, z nichž třináct je již umístěno v blízkosti klíčových evropských superpočítačových center. Tyto továrny budou podporovat začínající podniky, výzkumníky a průmysl při vývoji modelů a aplikací AI.

EU rovněž podpoří vznik tzv. gigatováren na AI – rozsáhlých zařízení vybavených až 100 000 pokročilými AI čipy, čtyřikrát více než u současných zařízení. Tyto gigatovárny spojí výpočetní kapacitu a datová centra pro vývoj pokročilých modelů AI a posílí strategickou autonomii EU. Dnes byla vyhlášena výzva k vyjádření zájmu pro konsorcia. Soukromé investice budou podpořeny iniciativou InvestAI, která má zmobilizovat až 20 miliard EUR na výstavbu až pěti těchto zařízení.

Za účelem podpory investic do cloudových kapacit a datových center Komise navrhne akt o vývoji cloudových služeb a AI, jehož cílem je do 5–7 let ztrojnásobit kapacitu evropských datových center a podpořit udržitelnost.

Součástí akčního plánu je i rozvoj datových laboratoří, které budou spravovat rozsáhlé objemy kvalitních dat potřebných pro rozvoj AI. V roce 2025 Komise zahájí strategii datové unie s cílem vytvořit jednotný evropský trh s daty.

Navzdory potenciálu AI ji aktuálně využívá pouze 13,5 % firem v EU. Komise proto v nadcházejících měsících představí Strategii pro využívání AI, která podpoří rozvoj a aplikaci AI řešení ve veřejném i soukromém sektoru. Klíčovou roli v ní sehraje továrny na AI a evropská centra pro digitální inovace (EDIH).

V reakci na rostoucí poptávku po odbornících v oblasti AI Komise podpoří mezinárodní nábor talentů prostřednictvím iniciativ jako Rezervoár talentů, Marie Curie – Vyberte si Evropu, a programů stipendií připravované akademie dovedností v oblasti AI. Cílem je přilákat i evropské odborníky zpět a rozvíjet vzdělávání a rekvalifikaci pracovníků v oblasti AI.

Akt o umělé inteligenci posiluje důvěru občanů v technologie a poskytuje právní jistotu podnikům. K usnadnění jeho uplatňování spustí Komise asistenční službu pro akt o AI, která bude sloužit jako informační a poradenské centrum.

Komise dnes rovněž zahájila dvě veřejné konzultace (do 4. června 2025) – k návrhu aktu o vývoji cloudových služeb a AI a ke Strategii pro využívání AI. Třetí konzultace, zaměřená na Strategii datové unie, bude spuštěna v květnu.

Více informací je k dispozici v češtině zde: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/cs/library/ai-continent-action-plan>

Komise představila ProtectEU – novou Evropskou strategii vnitřní bezpečnosti

Evropská komise dne 1. dubna představila strategii ProtectEU – Evropskou strategii vnitřní bezpečnosti, jejímž cílem je posílit schopnost EU chránit své občany v reakci na narůstající hrozby, jako jsou hybridní útoky, kyberkriminalita, terorismus a organizovaná trestná činnost. Strategie zahrnuje modernizaci bezpečnostního přístupu prostřednictvím přísnějších právních nástrojů, efektivnějšího sdílení informací a hlubší spolupráce mezi členskými státy. Zdůrazňuje potřebu celospolečenského přístupu, který zapojí občany, firmy, výzkumné pracovníky i občanskou společnost, a zároveň zavádí nový rámec evropské správy vnitřní bezpečnosti s pravidelnými analýzami hrozeb a posuzováním dopadu nových iniciativ na bezpečnost. Pro efektivní prevenci je klíčové sdílení kvalitních zpravodajských informací a vytváření pravidelných přehledů o aktuálních hrozbách, přičemž členské státy mají lépe spolupracovat v rámci jednotné analytické složky EU. V oblasti vymáhání práva se počítá s posílením Europolu, Frontexu, Eurojustu a ENISA, zavedením nového přeshraničního komunikačního systému a zajištěním přístupu k digitálním údajům. Pro zvýšení odolnosti vůči hybridním hrozbám se strategie zaměřuje na ochranu kritické infrastruktury, kybernetickou bezpečnost, technologickou suverenitu a bezpečnost dopravních a dodavatelských řetězců. Dále se plánují kroky k boji proti závažné a organizované trestné činnosti, včetně přísnějších vyšetřovacích pravidel, strategie proti obchodování s drogami a opatření na ochranu dětí a sledování toků peněz. V oblasti boje proti terorismu a extremismu se zaměřuje na prevenci radikalizace,

posílení reakčních schopností a sledování financování teroristických aktivit. Na mezinárodní úrovni chce EU posílit bezpečnostní spolupráci s klíčovými regiony, uzavírat dohody s donucovacími orgány třetích zemí a upravit vízovou politiku s ohledem na bezpečnostní rizika. Celá strategie je podložena hodnocením hrozeb EU-SOCTA, které vytyčuje hlavní oblasti rizik pro nadcházející období.

Více informací je k dispozici v angličtině zde: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0148>

Udržitelnost a náležitá péče: Poslanci schválili odklad uplatňování nových pravidel

Evropský parlament dne 3. dubna schválil odložení uplatňování nových právních předpisů EU o náležité péči a požadavcích na podávání zpráv o udržitelnosti. Poslanci přijali návrh Komise, který je součástí širšího úsilí o zjednodušení právních předpisů zaměřeného na posílení konkurenceschopnosti EU, 531 hlasy (69 proti a 17 se zdrželo hlasování). Nová pravidla náležité péče vyžadují, aby společnosti zmírňovaly svůj negativní dopad na lidi a planetu. Členské státy budou mít rok navíc - do 26. července 2027 - na to, aby pravidla provedly do vnitrostátních právních předpisů. Prodloužení o jeden rok se bude vztahovat i na první vlnu podniků, kterých se budou pravidla týkat: podniky v EU s více než 5 000 zaměstnanci a čistým obratem vyšším než 1,5 miliardy EUR a podniky mimo EU s obratem nad touto hranicí v EU. Tyto společnosti budou muset pravidla uplatňovat až od roku 2028. Stejně datum uplatňování bude platit i pro druhou vlnu společností: společnosti v EU s více než 3 000 zaměstnanci a čistým obratem vyšším než 900 milionů EUR a společnosti mimo EU s obratem nad touto prahovou hodnotou v EU. Pro druhou a třetí vlnu společností, na které se právní předpisy vztahují, bude uplatňování směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti rovněž odloženo o dva roky. Velké společnosti s více než 250 zaměstnanci budou muset poprvé podávat zprávy o svých sociálních a environmentálních opatřeních v roce 2028 za předchozí účetní období, zatímco malé a střední podniky kotované na burze budou muset tyto informace poskytovat o rok později.

Více informací je k dispozici v češtině zde: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/press-room/20250331IPR27557/udrizitelnost-a-nalezita-pece-ep-schvalil-odklad-uplatnovani-novych-pravidel>

Rada a Parlament dosáhly dohody o právním předpisu na zvýšení bezpečnosti hraček

Rada a Evropský parlament dosáhly předběžné dohody o nařízení, kterým se aktualizují požadavky na bezpečnost hraček prodávaných na jednotném trhu EU. Dnešní dohodou ohledně nařízení o bezpečnosti hraček jsme dosáhli posílení již tak přísných pravidel pro bezpečnost, souladu mezi povinnostmi hospodářských subjektů (z EU i třetích zemí) a stávajícími právními předpisy EU, vyjasnění pravidel týkajících se unijního digitálního pasu výrobku a zákazu nebo omezení chemických látek, jejichž přítomnost v hračkách může být pro děti nebezpečná. Nová pravidla se vztahují zejména na nové škodlivé chemické látky. Nařízením se rozšiřuje zákaz karcinogenních, mutagenních a toxických chemických látek (CMR) na další nebezpečné látky, jako jsou endokrinní disruptory. Na základě dosažené dohody se zakazují látky senzibilizující kůži a hračky ošetřené biocidními přípravky (s výjimkou hraček, které se mají používat výlučně venku). Biocidní přípravky jsou látky používané k regulaci nežádoucích organismů, které jsou škodlivé pro zdraví nebo životní prostředí nebo které mohou poškodit lidské činnosti. Dohodou se rovněž omezuje používání konzervantů a zakazuje se používání alergenních vonných látek u hraček určených pro děti mladší tří let nebo u jiných hraček určených ke vkládání do úst dětmi. Zněním dohody se také zavádí omezený zákaz záměrného používání PFAS u hraček (s výjimkou součástí hraček nezbytných pro elektronické nebo elektrické funkce hračky, pokud děti k těmto látkám nebo směsím nemají žádný přístup). PFAS (per- a polyfluorované alkylové sloučeniny) jsou chemické látky používané v mnoha výrobcích. Některé PFAS byly klasifikovány jako karcinogenní látky a/nebo jako endokrinní disruptory.

Nařízením se uděluje Komisi pravomoc stáhnout hračky z trhu, objeví-li se nová rizika.

Více informací je k dispozici v češtině zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2025/04/10/child-protection-council-and-parliament-strike-a-deal-on-a-law-to-make-toys-safer/>

Rada přezkoumala rámec EU posilující kontrolu a odpovědnost v oblasti mezinárodního obchodu se zbraněmi

Rada dne 14. dubna dokončila přezkum unijního rámce pro kontrolu vývozu zbraní tím, že přijala rozhodnutí o změně společného postoje Rady, kterým se stanoví společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu, a schválila závěry na toto téma. V uvedených závěrech Rady o kontrole vývozu zbraní je znovu potvrzeno odhodlání EU provozovat odpovědný a transparentní obchod se zbraněmi, zabraňovat odklonu zbraní za účelem jejich nezamýšleného použití teroristy, zločinci a dalšími neoprávněnými uživateli a v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky podporovat sbližování vnitrostátních politik členských států v oblasti vývozu zbraní. Rada vyjadřuje odhodlání nadále vyvíjet na úrovni EU úsilí v zájmu podpory všeobecné platnosti a účinného provádění Smlouvy o obchodu se zbraněmi a vyzývá státy, které tak dosud neučinily, aby k této smlouvě přistoupily nebo

ji ratifikovaly. V těchto závěrech je rovněž vytyčen program činnosti Rady v nadcházejících letech ohledně prvků, které podporují odpovědný obchod s vojenskými technologiemi a vojenským vybavením, jako je například sledování vybavení, ověřování a monitorování konečných uživatelů, usnadňování vývozu vybavení společně vyvinutého v EU či kontroly nehmotných přenosů technologií a podpora budování společných kapacit. V rámci tohoto přezkumu byla rovněž přijata aktualizovaná uživatelská příručka pro úředníky v členských státech, kteří posuzují licence.

Více informací je k dispozici v angličtině zde:
<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7534-2025-REV-1/en/pdf>

Rada přijala pravidla, jimiž se spolupráce a výměna informací mezi daňovými orgány rozšiřuje na oblast minimálního efektivního zdanění právnických osob

Rada dne 14. dubna přijala směrnici (DAC9), která rozšíří spolupráci a výměnu informací v oblasti minimálního efektivního zdanění právnických osob. Nový předpis má uvést do praxe specifická ustanovení směrnice druhého pilíře, kterou se do práva EU přenáší globální dohoda o mezinárodní daňové reformě dosažená na úrovni G20/OECD. Snahou této globální dohody je omezit soupeření států o to, kdo firmám nabídne nejnižší sazby daně z příjmů, snížit riziko eroze základu daně a přesouvání zisku a zajistit, aby největší nadnárodní skupiny platily daň z příjmů právnických osob v určité, globálně dohodnuté minimální výši. Směrnice druhého pilíře zajišťuje, aby zisky největších nadnárodních i domácích skupin nebo společností (s celkovým ročním obrátem – na úrovni skupiny – alespoň 750 milionů eur) byly zdaněny minimální efektivní sazbou ve výši 15 %.

Směrnice DAC9 aktualizuje stávající směrnici EU o správní spolupráci (DAC) rozšířením pravidel daňové transparentnosti. Velkým korporacím zjednodušuje vykazovací povinnosti, neboť umožňuje centrální předkládání informačního přehledu k dorovnávací dani, tedy aby ho podávala jedna společnost za celou skupinu, nikoliv každá společnost samostatně v místě svého působení. Směrnice také u informačního přehledu k dorovnávací dani zavádí v celé EU standardní formulář, který je v souladu s formulářem vytvořeným v inkluzivním rámci G20/OECD pro řešení eroze základu daně a přesouvání zisku (BEPS).

Nová směrnice o správní spolupráci vstoupí v platnost den po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie. Členské státy následně musí do 31. prosince 2025 přijmout a zveřejnit právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí. První informační přehledy k dorovnávací dani pak budou muset podniky podat do 30. června 2026. Země, které se rozhodly zavedení směrnice druhého pilíře odložit, přesto musí směrnici DAC9 do svého vnitrostátního práva převést, a to ve stejné lhůtě.

JUDIKATURA:

SDEU: Rozsudek Soudního dvora ve věci C-292/23 | Úřad evropského veřejného žalobce (Soudní přezkum procesních úkonů), ze dne 8. dubna 2025

Procesní úkony Úřadu evropského veřejného žalobce, které mohou mít vliv na právní postavení osob, jež je napadají, musí podléhat soudnímu přezkumu. Tento přezkum však nemusí mít nutně formu přímého opravného prostředku, pokud zahrnuje ověření dodržení práv a svobod dotyčné osoby.

Procesní úkony Úřadu evropského veřejného žalobce, které mohou mít vliv na právní postavení osob, jež je napadají, musí podléhat soudnímu přezkumu. Je na vnitrostátním soudu, aby prostřednictvím konkrétního a specifického přezkumu určil, zda tomu tak je. Nicméně tento přezkum bude muset mít formu přímého opravného prostředku pouze tehdy, pokud je takový druh opravného prostředku stanoven ve vnitrostátním právu za účelem přímého napadení obdobného rozhodnutí vnitrostátních orgánů. Úřad evropského veřejného žalobce je nezávislý orgán Evropské unie, který je pověřen vyšetřováním a trestním stíháním pachatelů trestných činů poškozujících nebo ohrožujících finanční zájmy Unie. Je organizován na dvou úrovních: na centrální úrovni, kterou představuje ústředí v místě sídla Úřadu, v Lucemburku, a na decentralizované úrovni, kterou představují evropští pověřeni žalobci, kteří se nacházejí v jednotlivých členských státech. Úřad evropského veřejného žalobce vede ve Španělsku trestní vyšetřování pro podvod v souvislosti s unijními dotacemi. Evropští pověřeni žalobci jednající ve věci předvolali dvě osoby jako svědky. Vyšetřované osoby napadly předvolání jednoho ze svědků. Soudce, který ve Španělsku zajišťuje soudní přezkum vyšetřovacích úkonů Úřadu evropského veřejného žalobce, předložil věc Soudnímu dvoru. Poukazuje na to, že španělský zákon umožňuje tento soudní přezkum pouze v určitých výslovně stanovených případech, mezi něž nepatří předvolání svědků. Má přitom za to, že toto rozhodnutí je úkonem, který může vyvolávat právní účinky vůči třetím osobám. Domnívá se tedy, že přezkum, jaký právo Unie¹ požaduje u tohoto druhu aktů, by měl být proveden, aby se zabránilo neodůvodněnému omezení práv přiznaných unijním právem. Soudní dvůr ve svém rozsudku zdůraznil, že je na příslušném vnitrostátním soudu, aby po konkrétním přezkumu určil, zda předvolání svědků může ovlivnit právní postavení vyšetřovaných osob. Je-li tomu tak, musí podléhat soudnímu přezkumu. To však nutně neznamená, že tento přezkum musí být proveden prostřednictvím přímého a

specifického opravného prostředku. Může být rovněž proveden incidenčně za předpokladu, že je zaručeno právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces, jakož i presumpce nevinu a právo na obhajobu. Nicméně je-li stanoven přímý opravný prostředek k přímému napadení obdobného rozhodnutí vnitrostátních orgánů, musí existovat stejná možnost, pokud jde o úkony Úřadu evropského veřejného žalobce.

Kompletní rozsudek je k dispozici zde:
<https://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-292/23>

SDEU: Rozsudek Soudního dvora ve věci C-481/23 Sangas, ze dne 10. dubna 2025

Členský stát, ve kterém má vyžadovaná osoba bydliště, nemůže odmítnout vykonání evropského zatýkacího rozkazu pouze za účelem zajištění přítomnosti této osoby při obnovení trestního řízení. Stejně tak nemůže odmítnout vykonání rozkazu, pokud skutky, které tvoří trestný čin spáchaný vyžadovanou osobou, nepatří podle jeho vlastního trestního práva do jeho pravomoci.

V roce 2022 odsoudil španělský Národní soud státního příslušníka Španělska s bydlištěm v Rumunsku jako spolupachatele podvodu na dani z přidané hodnoty (DPH) při prodeji uhlovodíků v celkové hodnotě přes 100 milionů eur. Byl odsouzen k několika trestům odnětí svobody a vysokým pokutám. Po oznámení, že se odsouzený proti rozsudku odvolal ke španělskému Nejvyššímu soudu, mu bylo zakázáno vycestovat do státu jeho bydliště. Navzdory tomuto zákazu byl zadržen na chorvatské hranici při cestě do Rumunska. Národní soud proto v dubnu 2022 vydal evropský zatýkací rozkaz za účelem jeho vypátrání, zatčení a uvěznění.

V dubnu 2023 však rumunský soud odmítl tento rozkaz vykonat. Uvedl, že odsouzený, který doložil nepřetržitý a legální pobyt na rumunském území, nesouhlasí se svým předáním španělským soudním orgánům. Navíc bylo podle rumunského práva trestní stíhání promlčeno. Národní soud ve Španělsku se domnívá, že podmínky pro uplatnění těchto důvodů k nepovinnému nevykonání rozkazu nebyly splněny. Proto požádal Soudní dvůr Evropské unie o výklad rámcového rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu.

Ve svém rozsudku Soudní dvůr potvrdil stanovisko španělského Národního soudu. Podle rámcového rozhodnutí může soudní orgán vykonávajícího členského státu odmítnout vykonání evropského zatýkacího rozkazu, pokud byl vydán za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo příkazu k zajištění. Aby však bylo možné tuto možnost využít, musí mít vyžadovaná osoba bydliště v tomto státě a tento stát se musí zavázat, že trest nebo příkaz vykoná podle svého vnitrostátního práva. V projednávané věci však zatýkací rozkaz nebyl vydán za účelem výkonu trestu, ale za

účelem zajištění přítomnosti obviněného při obnovení řízení před španělskými soudy. Co se týče skutečnosti, že trestní stíhání bylo podle rumunského práva promlčeno, Soudní dvůr konstatuje, že k uplatnění tohoto důvodu pro odmítnutí vykonání rozkazu by skutky musely spadat do pravomoci vykonávajícího členského státu podle jeho vlastního trestního práva, což se v tomto případě jeví jako nesplněné. Národní soud uvedl, že všechny skutky byly spáchány ve Španělsku a představovaly daňové úniky, které zasahovaly do hospodářských zájmů tohoto členského státu.

Kompletní rozsudek je k dispozici zde:
<https://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-481/23>

ESLP: Rozsudek Backović proti Srbsku (č. 2) (stížnost č. 47600/17), ze dne 8. dubna 2025

Evropský soud pro lidská práva (ESLP) rozhodl ve věci Backović proti Srbsku, že nedošlo k porušení článku 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (svoboda projevu).

Stěžovatel, pan Čedomir Backović, je srbský advokát, který v rámci řízení týkajícího se výkonu rozhodnutí o trvání mandátu městských zastupitelů podal odvolání, ve kterém silně kritizoval rozhodnutí soudu a použil expresivní výrazy na adresu soudců. Rozhodnutí označil za „nejvyšší nesmysl“ a soudce za „právní génie“ a „právní velikány“, přičemž uvedl, že rozhodnutí buď vzniklo „ze zlé vůle nebo z neznalosti“. Soud jeho vyjádření kvalifikoval jako urážlivá a uložil mu pokutu 100 000 srbských dinárů, později sníženou na 50 000. Vnitrostátní opravné prostředky byly vyčerpány bez úspěchu. Stěžovatel namítal, že výše uvedené výroky představovaly oprávněnou kritiku výkonu soudní moci a že uložená pokuta byla nepřiměřeným zásahem do jeho svobody projevu podle článku 10 Úmluvy.

ESLP připustil, že pokuta představovala zásah do svobody projevu stěžovatele, nicméně tento zásah měl zákonný základ (čl. 46 srbské ústavy a příslušná ustanovení zákona o výkonu rozhodnutí), sledoval legitimní cíl (ochranu autority soudní moci) a byl přiměřený. Podle ESLP šlo ze strany stěžovatele nikoliv o odbornou kritiku, ale o znevažování profesionality a důstojnosti konkrétního soudce, přičemž výroky měly osobní charakter, protože rozhodnutí bylo vydáno v jednočlenném senátu. ESLP rovněž zdůraznil, že pokuta byla mírná, přezkoumatelná a v rámci zákonných mezí. ESLP tak dospěl k závěru, že národní soudy poskytly relevantní a dostatečné důvody pro zásah do svobody projevu stěžovatele a že tento zásah nebyl nepřiměřený, a proto k porušení článku 10 Úmluvy nedošlo.

Celý rozsudek ESLP naleznete v anglickém jazyce zde:
<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-242634>

ESLP: Rozsudek Doynov proti Bulharsku (stížnost č. 27455/22), ze dne 1. dubna 2025

Evropský soud pro lidská práva (ESLP) jednomyslně rozhodl ve věci Doynov proti Bulharsku, že nedošlo k porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (právo na spravedlivý proces).

Stěžovatel, pan Mihail Ivanov Doynov, byl v roce 2015 zadržen kvůli podezření z falešného bombového poplachu a umístěn do policejní cely. V následném řízení jeho žádost o zrušení rozhodnutí o zajištění nebyla bulharskými soudy vyslyšena. V roce 2020 podal žalobu na náhradu škody vůči Nejvyššímu správnímu soudu, neboť tvrdil, že v předchozím řízení došlo k porušení zejména jeho práv zakotvených v Listině základních práv EU. Poukazoval na porušení práva na právní pomoc, práva na svobodu a spravedlivý proces, přičemž argumentoval tím, že řízení před správními soudy byla nespravedlivá.

V rámci řízení o náhradě škody požadoval, aby byla věc přidělena jinému soudu než Nejvyššímu správnímu soudu, který byl v řízení žalovaným subjektem. Tvrdil, že není možné, aby soud rozhodoval ve věci, v níž je zároveň procesní stranou. Žádost o vyloučení všech soudců Nejvyššího správního soudu byla zamítnuta. Jeho námitky byly postupně odmítnuty všemi instancemi. V konečném rozhodnutí bylo konstatováno, že zákon umožňuje, aby dva nejvyšší soudy rozhodovaly i v případech, kde jsou formálně stranou sporu, protože neexistuje žádný jiný rovnocenný soud, který by jejich roli mohl převzít.

ESLP se zabýval otázkou, zda účast samotného Nejvyššího správního soudu na řízení jako žalovaného subjektu mohla objektivně vzbudit pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti rozhodujících soudců. Konstatoval, že bulharské právo obsahuje ustanovení (zejména čl. 22 občanského soudního řádu a § 7 zákona o odpovědnosti státu), která zajišťují procesní záruky a umožňují přenos věci na jiný soud. Tato pravidla se však nevztahují na dva nejvyšší soudy, které „nelze nahradit“. ESLP dále připomněl, že soudci rozhodující v této věci nebyli týmiž, kteří dříve rozhodovali v předchozím řízení ve věci stěžovatele, ani se osobně neúčastnili obhajoby Nejvyššího správního soudu jako právnické osoby. ESLP rovněž uvedl, že mezi soudci a žalovaným soudem neexistoval žádný přímý hierarchický nebo finanční vztah, který by mohl ohrozit jejich nezávislost. Rozhodnutí o nákladech řízení ve výši symbolických 1000 BGN (511 EUR) nebylo dle ESLP dostatečným důvodem pro zpochybnění nestrannosti. S ohledem na uvedené skutečnosti ESLP uzavřel, že pochybnosti stěžovatele o nezávislosti a nestrannosti soudců nebyly objektivně opodstatněné. Postup vnitrostátních soudů považoval v souladu s čl. 6 Úmluvy, a tudíž k porušení práva na spravedlivý proces nedošlo.

Celý rozsudek ESLP naleznete ve francouzském jazyce zde: <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-242522>

ESLP (velký senát): Rozsudek Ships Waste Oil Collector B.V. a ostatní proti Nizozemsku (stížnosti č. 2799/16, 2800/16, 3124/16 a 3205/16), ze dne 1. dubna 2025

Evropský soud pro lidská práva (ESLP) ve složení velkého senátu rozhodl ve věci Ships Waste Oil Collector B.V. a ostatní proti Nizozemsku, že nedošlo k porušení článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (právo na respektování korespondence) ani článku 13 Úmluvy (právo na účinný prostředek nápravy).

Případ se týkal přenosu dat získaných odposlechem telefonních hovorů v rámci trestního řízení jinému orgánu – nizozemskému Úřadu pro hospodářskou soutěž – který tato data následně využil při správních řízeních proti stěžovatelským společnostem kvůli podezření na kartelové dohody. Stěžovatelé, nizozemské obchodní společnosti, tvrdili, že přenos odposlechů mimo kontext původního trestního řízení byl nepředvídatelný, nedostatečně upravený zákonem a bez dostatečných procesních záruk, a že porušil jejich práva dle článků 8 a 13 Úmluvy.

ESLP konstatoval, že přenos takto získaných údajů musí být provázen minimálními zárukami upravenými zákonem – včetně pravidel pro použití, uchovávání, přezkum a zničení dat. Tyto záruky nizozemské právo (zejména § 39f zákona o soudních a trestněprávních údajích) podle ESLP splňovalo. Přenos byl schválen státním zástupcem a následně přezkoumán nezávislým soudem, což bylo považováno za dostatečnou ochranu práv dotčených subjektů. ESLP uznal, že přenos dat měl legitimní cíl – ochranu hospodářské soutěže a ekonomického blaha státu. I když autorizační rozhodnutí nebyla samostatně odůvodněna z hlediska „nezbytnosti v demokratické společnosti“, ESLP považoval tuto vadu za kompenzovanou nezávislým a účinným soudním přezkumem. Nizozemské soudy podle ESLP dostatečně vyvážily zájmy dotčených firem a státu a předložily relevantní a dostatečné důvody pro zásah do práva na ochranu korespondence.

Na základě těchto závěrů ESLP rozhodl, že nedošlo k porušení článku 8 ani článku 13 Úmluvy.

Celý rozsudek ESLP naleznete v anglickém jazyce zde: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-242521>

Odbor mezinárodních vztahů ČAK